

Mokslininkų išvada dėl draustinio steigimo Klaipėdos mieste, Kretingos urėdijos Klaipėdos girininkijos miške

Šiaurinėje Klaipėdos miesto dalyje, palei Baltijos jūrą, žaliuojantis miškas sudaro vientisą kraštovaizdį, kuris, pagal geoportal.lt, apima tris miško dalis: Klaipėdos mišką, Melnragės mišką ir Girulių mišką (t. y. mišką prie Girulių gyvenvietės). Jų teritorijoje aptiktos dviejų tipų NATURA 2000 buveinės (1 pav.):

- 2180. *Medžiais apaugusios pajūrio kopos.*
- 9080. *Pelkėti lapuočių miškai.*

Remiantis mūsų preliminariais biologiniais tyrimais, turime pagrindo manyti, kad šioje teritorijoje yra daugiau plotų, atitinkančių išvardytas buveines. Pavyzdžiui, miško plotuose į šiaurės rytus nuo Prano Lideikio gatvės ir geležinkelio sankirtos rastos atkarpos, atitinkančios 2180. *Medžiais apaugusios pajūrio kopos* buveinę, o Girulių miške, į pietus nuo geležinkelio yra didelis plotas atitinkantis buveinę 9080. *Pelkėti lapuočių miškai*. Atkreipiame dėmesį, kad 2180 buveinės „*Medžiais apaugusios pajūrio kopos*“ esminis kriterijus yra tai, kad toje vietoje kažkada turėjo būti pustomos kopos. Būtent tokia yra Klaipėdos miesto ribose esančio miško istorija; tą liudiją ir kažkada pustytam smėliui stabdyti suformuoto apsauginio pylimo ruožai, išlikę juostoje, besidriekiančioje nuo „Dragūnų“ kvartalo. Visas miškas dabar auga ten, kur kažkada buvo pustomi smėlynai.

Istorinė medžiaga byloja, kad Klaipėdos šiaurinėje dalyje miškas yra sodintas žmogaus siekiant kelių tikslų – užkardyti pustomo smėlio miestiečių ariamiesiems laukams keltą grėsmę ir stabilizuoti įplauką į Klaipėdos uosto sąsiaurį, siekiant apsaugoti ją nuo smėlio sąnašų. Dėl to atsirado vadinamosios Miesto plantacijos (dab. parkas ir teritorija į šiaurę nuo P. Lideikio g. iki minėto apsauginio pylimo), o pajūryje formuotas kopagūbris ir sodiniai vadinamosiose Pirklių plantacijose. Miško sodinimo darbai, prie kurių XIX amžiuje prisidėjo Klaipėdos miesto magistratas, Klaipėdos prekybininkų korporacija ir Prūsijos valstybė, lygintini su analogiškais darbais, kurie tuo metu buvo atliekami Kuršių nerijoje. Sykiu panašiai kaip Kuršių nerijoje, Klaipėdos, Melnragės ir Girulių miškai jau daugiau kaip šimtą metų atlieka kelias funkcijas, viena kurių vėliausiai nuo XIX a. vidurio buvo ir kurortinė-rekreacinė. Tačiau, skirtingai nei Kuršių nerijos gamta, miškai šiaurinėje Klaipėdos dalyje neturi juos saugoti įpareigojančio statuso.

Šiuo metu šių miškų ekosistemos funkcijos yra: rekreacinė, estetinė, pažintinė, taip pat vandens balanso palaikymas, maistingųjų medžiagų apykaita, deguonies gamyba, dirvožemio erozijos stabdymas ir daugelis kitų ekosistemos paslaugų.

Itin atkreiptinas dėmesys, kad Klaipėdos miesto gyventojai, nemažai politikų palankiai žiūri į miško išsaugojimą, supranta jo vertę ir proaktyviai įsitrauktų į draustinio steigimo procesą. Tai būtų ir neeilinė proga informuoti visuomenę apie buveinių geros būklės kriterijus. Šiuo metu čia esantys valstybiniai II grupės miškai užtikrina tam tikrą apsaugą, tačiau draustinio statusas padėtų siekti geros buveinės būklės, nustatyti apsaugos tikslus ir užtikrintų tinkamesnę

bioįvairovės apsaugą. Miškai šiaurinėje Klaipėdos dalyje yra gana geros būklės ir, esant tokiam dideliame visuomenės palaikymui, nėra jokių priežasčių buvusių kopų zonos neįtraukti į ES Buveinių direktyvos įgyvendinimo procesą.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, siūlome pradėti draustinio statuso suteikimo procedūrą miškui Klaipėdos mieste, Kretingos urėdijos Klaipėdos girininkijoje, konkrečią draustinio teritoriją nustatant detalių tyrimų metu.

Prof. habil. dr. Sergej Olenin
Klaipėdos universiteto profesorius,
Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys

Doc. dr. Silva Pocyte
Klaipėdos universiteto Baltijos regiono
istorijos ir archeologijos instituto vyresnioji
mokslo darbuotoja

Prof. dr. Zita Rasuolė Gasiūnaitė
Klaipėdos universiteto Jūros tyrimų instituto
direktorė

Raimonda Ilginė
Klaipėdos universiteto Jūros tyrimų instituto
jaunesnioji mokslo darbuotoja,
turinti sertifikatą atlikti buveinių interpretaciją
ir atpažinimą pagal ES Buveinių direktyvą

Dr. Vasilijus Safronovas
Klaipėdos universiteto Baltijos regiono
istorijos ir archeologijos instituto direktorius

Erlandas Paplauskis
Pajūrio regioninio parko vyriausiasis ekologas

PRIEDAS

1 pav. Girulių miško masyve (Klaipėdos, Melnragės ir Girulių miškuose) aptiktų Europos Bendrijos svarbos buveinių 2180 *Medžiais apaugusios pajūrio kopos* ir 9080 *Pelkėti lapuočių miškai* aptikti plotai (geoportal.lt),